

ДНЕВНИК

Обратно към статията

Търговище - ниска корупция, е-община и познати проблеми

От **Весела Николаева**

Последна промяна в 15:47 на 09 авг 2009, 922 прочитания, [10 коментара](#)

Преди няколко седмици Институтът за пазарна икономика обяви класацията си "Местни условия за правене на бизнес", в която са изследвани всички областни градове в страната по няколко показателя, свързани с дейността на местната администрация - ниво на местните данъци и такси, регулиране на стопанската дейност, електронно управление, административни услуги и корупция.

Това даде повод на "Дневник" да види на място как се справя бизнесът в градовете, класирани в челото на класацията - Търговище и Враца, както и при тези в дъното - Стара Загора и Плевен. И как бизнесът оценява местната администрация. Започваме поредицата си с Търговище, очаквайте в следващите дни репортажите от Враца, Плевен и Стара Загора.

Почти всяка сутрин в 5 директорът на "Винпром Търговище" Петко Матеев е в лозята. Познава бизнеса си буквално от първа ръка - почвата, върху която са насадени лозите, времето, което им трябва да узреят добре, пътуването им от избата до рафтовете на магазините. Освен шеф на винпрома той е и общински съветник в града с най-добри административни условия за правене на бизнес според Института за пазарна икономика - Търговище.

В последните години градът се споменава най-често покрай стъklarския завод на "Тракия глас България", който през 2004-2006 г. е изграден буквално върху голо поле. Той е една от причините нивото на безработицата да се задържа около 8%. По случайност или не, в нито една от компаниите, които екипът на "Дневник" посети, досега няма съкращения.

На влизане в града обаче едва ли ще предположите, че това е мястото с най-добри условия за предприемачите - посрещат ви познатите соцпанелки с надписи отпреди 20 години, а между тях се вижда непромененият военен завод "Хан Крум". Почти няма нови строежи, а един от малкото в центъра на града се намира близо до красива стара сграда с надписи на банка, която от години не съществува.

"Тази сграда има дълга история, била е ритуална зала, после е дадена под наем за офис на банката с условие да се поддържа, но наемателите не го спазиха и договорът е прекратен. Имаме намерение да направим там нещо, което го няма в цяла България. Музей на билките." Това обяснява кметът на Търговище Красимир Мирев, докато разказва за общинските проекти за спортни площадки и дневни центрове за възрастни хора, както и за голямата му гордост - административния център за обслужване на гражданите, който е съкратил много време и нерви на служители и посетителите. А по думите на местни предприемачи е направил почти невъзможна и корупцията.

Добрите примери

Тръгнах за Търговище малко предубедена към класацията на ИПИ - първо, не вярвах, че в град, който не е известен с увеличаващо се население или привлечени голям брой инвеститори, общината може да е създала най-добрите условия за бизнес в България. И второ - изглеждаше ми невероятно да има местна власт с толкова ниско ниво на корупцията. Всички предприемачи, с които говорихме, обаче смятат, че

корупция наистина няма или е спорадична.

"Никога, от началото на изграждането на завода през 2004 г. не е имало и най-малкия намек да плащаме подкуп нито на общински, нито на държавни власти", разказва Красимир Кънев, директор "Човешки ресурси" в "Тракия глас България".

Стефан Христов, съсобственик на млекопреработвателното предприятие "Мизия милк", също казва, че от общината винаги са били добронамерени и не са им създали пречки, когато са искали да инвестират. Съдружникът му Ергин Терзи изброява няколко причини, направили Търговище добро място за бизнес - новия център за обслужване в общината, съкратените административни процедури, добрата транспортна инфраструктура, приемливите нива на комунални разходи, данъци и такси.

Предимство според него са и относително ниските цени в търговската мрежа в сравнение с други по-големи градове. Според повечето ни събеседници средната заплата е около 400 - 500 лв. Ергин има и една забележка - общинските земи и парцели са много скъпи и според него местната власт трябва да се замисли за това.

Центърът за административни услуги, от който всички са толкова доволни, контрастира с вида на града. Ако визията на Търговище изглежда спряла в ранните години на демокрацията, центърът е като реклама на XXI век. Няма и помен от високи шкафове с папки, в които изнервени служителки ровят, докато посетителите недоволстват - обработката на документите е електронна, а няколко бутона с усмихнати и намръщени лица приканват посетителите да оценят качеството на обслужването. Точно тук подкупи наистина няма как да се дават - в просторната обща зала всичко се вижда и чува от хората наоколо, а работата се следи от камери.

Работна картина

Разбира се, идеални места и условия няма. "Не е зле никак. Тук съм от няколко месеца и нямам дълги впечатления, но не знам да сме имали сериозни проблеми с общината или забавяне на сроковете. Транспортните връзки обаче не са особено добри", казва Паулин Митев, управител на "Гласко", малка фабрика за обработка на стъкло. Засега не усеща кризата, но очаква намаляването на строителството да се отрази.

По думите на кмета Красимир Мирев преди години инфраструктурата на града е била в окаяно състояние, но вече са успели да я подобрят. Тъй като край Търговище минават важни трасета, които свързват по-голяма част от Северна България с пристанището във Варна, към града се стига по ремонтирани и удобни пътища. Улиците в самия град също може да се определят като добри.

Пътят към завода на "Тракия глас България" е нов и добре поддържан. Самият завод прилича на малък град. Над входа се веят българското знаме и това на Европейския съюз, но снимки не се разрешават. В "Тракия глас" не мислят за съкращения или за намалено работно време за служителите си, общо около 1000. Подизпълнителските фирми и свързаните със стъklarския завод създават работа на още близо 2 хил. души, а строежът на четири нови завода ще създаде още работни места за три общини - Търговище, Шумен и Разград.

И преди да си помислим, че идилията е пълна, срещаме Георги*, който от 20 години работи в едно от общинските дружества. Според него тук реализация за млади и образовани хора, които нямат връзки с общинската или областната администрация, няма. Заради кризата търговията, с която се занимава зет му, не върви толкова добре, а внучката му успява да си намери работа единствено като сервитьорка. И намеква за етнически предпочитания.

Нещо повече от местни условия

От разговорите с хората в града иначе няма и най-малък помен за етническо напрежение. В повечето от фирмите, които посещаваме, служителите са и турци, и българи. Притесненията са от намалени поръчки заради кризата и спирането на плащанията по програма САПАРД. От последното е засегнат силно "Винпром Търговище". От засадените общо 7 хил. дка лозя около 4 хил. са по спечелен проект по САПАРД. Точно преди година Петко Матеев е очаквал да бъдат преведени парите. И досега превод няма, а лихвите по банковия заем продължават да се трупат.

Матеев е общински съветник, но това не му пречи да има критики към администрацията. "Всички по-кадърни хора са в частния бизнес. В общината са останали по-некадърните и тези с връзки", казва той. От винпрома съкратени заради кризата няма, за последните два месеца има и шестима новоназначени.

Търговище може и да не е най-добрият град за живеене в България, може да няма изключителни природни и исторически забележителности и безработицата не е от най-ниските. Но пък е добър пример какво могат да направят заедно общината и държавата. "Явно е осъзнато от самото начало, че една такава инвестиция би била изгодна и за областта, и за държавата", казва Красимир Кънев за улесненията, създадени за изграждането на стъкларския завод. Впрочем първоначалната идея на "Шиседжам" е била той да бъде край Русе, но накрая се спират на Търговище. Кънев каза, че не знае какво точно е повлияло на решението, но от първата копка до момента може да каже, че е доволен както от местната, така и от централната власт.

*Името на събеседника е сменено по негово желание

Изграждането на административния център е струвало на общината 800 хил. лв.

Фотограф: **Георги Кожухаров**

ДНЕВНИК

Кризата е спряла нова инвестиция на предприятието за преработка на стъкло "Гласко"

Фотограф: **Георги Кожухаров**

ДНЕВНИК

"Винпром Търговище" има 4 хил. дка лоза, изградени по САПАРД, за които от една година чакат плащане

Фотограф: Георги Кожухаров

© 2001 – 2009 Икономедиа АД съгласно [Общи условия](#) за ползване. Уеб разработка на [Икономедиа](#) + дизайн на [Cog Graphics](#). Някои снимки © 2009 Associated Press и Reuters. Всички права запазени.